

פרוטוקול מס' 422

מישיבת ועדת העבודה
יום ב', י"ג בטבת תשל"ז - 3.1.1977, שעה 9.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל
א. לבנבראון

מוזמנים:
מ. גלס - משרד המשפטים
ה. אדירי - משרד החקלאות
ת. אשכנזי - משרד האוצר
א. רוט - " "
ר. הומיגד - " "
מ. שקד - נציבות שירות המדינה
א. אליאסוף - יועץ משפטי לוועדה

מזכיר הוועדה: י. בוריאל

רשמה: ע. הירשפלד

- סדר-היום:
1. ביצול פועלים רבני משפחותיהם במושב אשכול - הצעת חבר הכנסת י. בן-מאיר - סיכום הדיון ומסקנות.
  2. חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 16), תשל"ז-1976.

707-

(נוקב) היום 10.1.77

ניצול פועלים ובני משפחותיהם במושב אשכול - הצעת חבר הכנסת
י. בן-מאיר - סיכום הדיון ומסקנות

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: אני פותחת את הישיבה.

למעשה סיכמנו את הדיון בנושא הב"ל.
הכנו את הטיוטה שלפניכם כטיכום הדיון, ואנו רוצים להביח את המסקנות
על שולחן הכנסת. אנקש את מזכיר הוועדה להתחיל בקריאת המסקנות.

ה. אדירי: היו כאן למעשה שתי עבירות: מגורי
זרים ושותפות עם הגורם הזר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: ממתי קיים המושב?

ה. אדירי: משנת 1951. זה מושב של כורדים,
עובדי אדמה שיודעים לעבוד. הם יצאו
קצת מהתלם בזכות הנדונים. אני רוצה לציין שלא מדובר בכל אנשי המושב.
מדובר בחמישה חברים שעברו על החוק, וביניהם היה יושב-ראש הוועד,
יונה ביטן. משפחת יונה היתה בזמנו משפחה חקלאית טובה וחזקה. על
חוק ההתיישבות עברו חמישה אנשים. לגבי חוק שירות התעסוקה אינני
יודע כמה עברו עליו. חקרנו בקשר לאלה שעברו על חוק ההתיישבות, היה
שם מודיעין אזרחי, ומצאנו שחמישה מהם עברו על החוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: בתחיל את סעיף 1 בדברים שאמר מר

אדירי עכשיו. "הוועדה מביעה את
צערה כי דווקא במושב אשכול, שאנשי היבם אנשי עבודה ועמל, שהיכו
שורש בהתיישבות העובדת והקימו מושב יפה, כחמש משפחות מביניהם חרגו
מהנהלים המקובלים, וביניהם יושב-ראש הוועד. הם עברו על חוק
ההתיישבות ועל חוק שירות התעסוקה."

ה. אדירי: לסעיף 2 אני רוצה להעיר, שאם העסיקו

ערבים או יהודים, אין לכך משמעות.
המשמעות היא בזה, שהם גרו במקום בצורה בלתי-חוקית וגוצלו שלא כחוק.
היתה שותפות.

לסעיף 7ג- השם הרשמי הוא "המטה
לעידוד עבודת מתנדבים בחקלאות".

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: סעיף 10. לעבין העבודה הלא מאורגנת

יש חוק שירות התעסוקה. מה זה שייך
לחוק ההתיישבות, ומהי מגמתו של חוק ההתיישבות?

ה. אדירי: הנוסח של סעיף 10 במסקנות אומר דברים,

שהיו פועל יוצא של התיקון בחוק.
התיקון בחוק, שאנו מבקשים מוועדת הכלכלה אומר שני דברים. אקרא
לפניכם את התוספת הראשונה של החוק, שזה למעשה התקנות שלו. "ואלה
פעולות בקרקע חקלאית שהן שימוש חורג: העברה או הקביעה של כל זכות
שיש למחזיק בקרקע או בחלק ממנה, או שעבוד הזכות; ואולם עיבוד הקרקע
על ידי שכירים או על ידי מי שקיבל על עצמו את העיבוד בקבלנות ועל
חשבון המחזיק לא יראו כשימוש חורג". בטעיף זה בקשנו תיקון.

המצב היום הוא כזה, שכל אחד יכול
לעשות את העבודה על-ידי מישהו, וזה יוצר מנהג בעלים אחרים על הקרקע
במקום הבעלות של המתישב. אנו רוצים להגיע לתיקונים כאלה, שלא
ייוצר מנהג בעלים אחרים על הקרקע, שהמתישב יהיה בעלים. הפרצות
שיש היום בחוק יוצרות מצב, שהיום באשכול יש בעלים אחרים על הקרקע.
הנדונים יצרו בעלות על הקרקע, ברגע שהם יושבים שם. את הפרצות האלה
אנחנו מנסים לסגור.

ה. אדירי:

סעיף 4 של התוספת הראשונה אומר:
"הקביית זכות רכישת היבול בשדה (דמאן), למעט זכות לרכישת היבול
לאחר שהבשיל, אף אם הוקצתה לפני ההבשלה בתנאי שהרוכש לא יהיה רשאי
לעלות על הקרקע ולטפל ביבול אלא לאחר שהבשיל". מה שהופיע לאחר
המלה "למעט", פותח פתח כזה, שהכל מותר לעשות. אנחנו מבקשים מוועדה
הכלכלה למחוק את כל השאר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אנחנו רוצים לחזק את המגמה שטמנה
בחוק, שעם קבלתו בא לחזק את אותם
האלמנטים, שיש בהם כדי לשמור על הבעלות על הקרקע שביטנה למתישב;
לא להעביר אותה לבעלות אחרת, ולא לרוקן את הענין מתוכו. (ג) לא
לנצל עבודתם של זרים.

א. לבגבראון: השאלה היא אם אנחנו משלימים עם זה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: איבנו משלימים עם זה. זו התופעה
הקיימת ואנחנו מבקשים שכולם ישתפו
פעולה, כי שירות התעסוקה לבדו אינו יכול להתגבר עליה.

בזה סיימנו. את הסעיף האחרון בגסט
בהתאם לדברים אלה.

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מט' 16), תשל"ה-1976

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בישיבה הקודמת לא דנו בסעיפים
הקשורים עם המשטרה, כי סברנו שמן
הראוי לדון בהם בהשתתפות נציגי המשטרה. לצערי, היועץ המשפטי של
המשטרה אמר לי שהיא לא תוכל לבוא לישיבה, ושדון בסעיפים אלה
ללא השתתפותם.

מ. גלס: סעיף 19. סעיף זה מתקשר עם הרפורמה,
שעליה דבתם בהרצאה. בישיבות קודמות;
היינו, הקפאת הקצבה אחרי 10 שנות שירות. בתיקון שנתקבל לפני שנה
בענין היציאה המוקדמת בגיל 50, גם אז זכויות היתר של השוטרים היו
מותנות בהסכמתו של המפכ"ל לפדישתו של השוטר. על אהת כמה וכמה זה
צריך לחול על שוטר שפורש בגיל צעיר יותר, שהשיקולים על שמירת כוח-
אדם במשטרה יפים גם בענין זה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: דהיינו, התיקון הזה צותן אפשרות
לשוטר לפרוש גם לפני גיל 50.

מ. גלס: דינו כדיון כל עובד אחר, במידה שהדבר
הזה צותן לו זכויות נוספות. לפי זה
הוא יכול לפרוש בגיל 35, אם ירצה בכך, ולהקפיא את זכויותיו. אבל
כאן יש צורך בהסכמתו של המפכ"ל, בגלל מצב כוח-אדם במשטרה. עובד
בשירות המדינה בינתיים ניתן להשיג, אבל במשטרה זו שאלה כאונה מאד.
לכן, לא רוצים לתת כאן גודם מדרג, שדווקא שוטרים יפרשו מהשירות
במשטרה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: הגורם המדרבן לא כל-כך קיים, כי מה
הוא מקבל? הרי זכויותיו מוקפאות.

מ. גלס: אבל בכל-זאת, המגיע הכללי אחרי
הסעיף 17(א) הוא דווקא לעודד את
הניידות של עובדי המדינה. כלומר, עובד שאיבן מרוצה ממקום עבודתו,
במקום שיפטר אותו הוא יוכל לפרוש ולהעביר את המבנה הפרישה שלו, כך
שילך יחסית עם זה להלכה

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אנחנו מפלים את השוטר בכך שאין לו אותה זכות כמו לעובד המדינה לפרוש. שם הוא יכול לפרוש בכל עת שהוא רוצה. כאן הוא צריך לקבל את הסכמתו של המפכ"ל.

מ. גלס:
השוטר יכול לפרוש, אבל הוא יפסיד את הזכויות לפנסיה. אם הוא ירצה לפרוש בגיל 32 ולעבור למשרה מפתה, אני מניח שהוא לא יחכה לאישורו של המפכ"ל.

ל. דיציאן:
ביקח לדוגמה שוטר שפורש בגיל 40, אחרי 15 שנות שירות. מה קורה אתו?

מ. גלס:
אני רק מסביר את המגמה שעמדה לבגד עיני המציעים כשהם בקשו להקנות אצל שוטרים דווקא את הענקת זכות היתר הזאת בהסכמתו של המפכ"ל.

ח. אשכנזי:
גם בתיקון משנת 1973 הגבלתם את המשטרה, הפליתם אותם לרעה בענין הסכמי ההעברה. אז תיקנתם ואמרתם לא רק לארגון ציבורי, אלא לכל מעביד. קודם היה מדובר שהוא עובר רק לארגון ציבורי, והיתה רשימה של ארגונים ציבוריים. אבל מארגון ציבורי למדינה, רק במקרה כזה ניתן היה לעשות הסכמים לשמירת רציפות זכויות.

היום קיימת אפשרות לערוך הסכמי העברה לשמירת רציפות. אז הגבלתם את המשטרה והשארתם את המושג של ארגון ציבורי רק לגבי משטרה. זאת אומרת, שוטר אינו יכול לעבור לכל מקום. המפכ"ל בזמנו אמר שכל ענין הביידות טוב לגבי עובדי המדינה, אבל אינו תופט לגבי המשטרה, כי שם המגמה היא לא לעודד את השוטרים לעזוב, אלא להיפך. לכן גם כאן הם עמדו על כך, וזאת למעשה היתה דרישה שלהם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
חבר הכבסת דיציאן שאל בקשר לשוטר שעבר 25 שנה ורוצה להתליף מקום עבודה.

ח. אשכנזי:
אם הדבר תלוי בהסכמתו של המפכ"ל, הוא ודאי יקח בחשבון את מצב כוח-אדם במשטרה. אם מצב כוח-אדם במשטרה הוא כזה שאינו מאפשר לשחרר שוטרים, הוא לא יתן את הסכמתו.

א. אליאסוף:
המערכת של יציאת שוטרים מהשירות שונה מהמערכת שקיימת לגבי עובדי מדינה. באותו סעיף מיוחד שקיים לגבי שוטרים נאמר לגבי שוטר ששירת 10 שנים לפחות - זה דבר שלא קיים לגבי עובדי המדינה. זה מיטיב בהרבה לשוטרים לגבי עובדי המדינה. שוטר ששירת 25 שנים, רשאי לפרוש בתנאי שהמפכ"ל יסכים לפרישתו. זאת אומרת, גם כאן יש הגבלה של קבלת הסכמתו של המפכ"ל.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
שם כשהוא פורש מיד, הוא מימש את זכויותיו. לכן התנינו בזמנו את הענין הזה עם המפכ"ל. אבל כאן הוא איננו מממש מיד את זכויותיו. בשאלת השאלה אם גם כאן ניתן להפלות את השוטר לרעה ולהתנות את זה אך ורק עם הסכמתו של המפכ"ל.

א. אליאסוף:
בנקודה זו יש כאן אפלייה לרעה. אבל בסך-הכל לגבי השוטרים אולי זה לא מפלה. השיקול מוטבר בדברי ההסבר.

ח. אשכנזי:
חבל שהמשטרה אינה מיוצגת כאן.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליגנו: אדם איננו פורש ממקום עבודתו כשהוא שבע-רצון ממנו. בשאלת השאלה מה קורה כשהוא איננו שבע-רצון ויש לו אפשרות להחליף את מקום העבודה - מה עדיף? להחזיק אותו בעבודה כשהוא איננו שבע-רצון ממנה, או לאפשר לו לעזוב.

ל. דיציאן: אני חושב שאנחנו צריכים לשמוע את הצדדים המעורבים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליגנו: הסכמת המפכ"ל אינה כל-כך לרוחי. אם היו גותנים לשוטרים תנאים יותר טובים, הם לא היו רוצים לעזוב את המשטרה. בשאיר את הסעיף הזה פתוח, ונעברו לסעיף 20.

מ. גלס: סעיף 20. רצוי שאקרא לפניכם את דברי ההסבר. כל הדברים האלה הן הטבות, אבל לצערי, חוק של גמלאות מטבעו מחייב ביסוס פורמלי ולא תמיד מובן, אפילו הייתי אומר לציבור עורכי-הדין.

אני רוצה לחזור במקצת על ההסטוריה. מלכתחילה היה, ועדיין קיים ההסדר של עובדי מדינה היוצאים לקצבה מחמת גבות, או פגם גופני, או ליקויי בריאות וכו'. והיה שהם זכאים מחמת אורך השירות שלהם בלאו-הכי כבר לקצבה בשיעור של 50% ממשכורתם הקובעת, לא מתעוררת כל בעייה, הם יקבלו 50% אלה, או יותר, הכל לפי הענין. אולם אם שירתו פחות מ-25 שנה, אפקטיבית, או אפקטיבית פלוס פיקטיבית, יש להם ברירה; למעשה ניתנת להם זכות יותר מסויימת. הם יכולים ללכת לוועדה רפואית ולבקש לקבוע את דרגת הגבות שלהם. אז תהיה הקצבה שהם יקבלו 20% פלוס 3 פרומיל לכל אחוז גבות. לכן יוצא, שלמי שיש 100% גבות, יכול להגיע בדרך זו ל-50%, וזה מסביר גם כאן כמו שאמרתי, אלא שבלאו-הכי זכאים ל-50% עקב אורך השירות שלהם, אותם הדבר הזה לא מעניין. אבל אם הם לא הגיעו ל-25 שנות שירות, כדאי לבדוק שמא הם יכולים לקבל על-ידי זה קצבה גבוהה יותר. ובמובן, יכולים להיות גם מקרים, שאפילו בבסיבות אלה הקצבה הרגילה עולה על הקצבה שהיתה משתלמת להם אילו היו מביאים בחשבון את אתווי הגבות.

כדי להדגים את הדבר הזה, נאמר שלאדם יש 20 שנות שירות בלבד, זאת אומרת שהוא זכאי ל-40% מהמשכורת הקובעת. אבל דרגת הגבות שלו היא לא 100%, אלא רק 30%. אם ביקח 30%, ז"א לכל אחוז שלושה לאלף, אנו מגיעים ל-20+9, הוא היה מגיע ל-29%. ברור שגם במקרים אלה יותר צוח לו לבחור בקצבה לפי אורך השירות.

מתברר לנו כאן, שהדבר הזה חשוב בעיקר כאשר תקופת השירות קצרה, כי אז הדבר הזה עשוי להביא לידי הגדלה גיכרת של הקצבה.

בשנת 1965 בתקבל תיקון בזכויות השוטרים היוצאים לגמלאות עקב פגיעה בשירות, תוך כדי חילופי יריות, או שהיתה להם תאונת דרכים, וכדומה. אבל על-כל-פנים, אם עקב מעשה שהיה בשירות, גפגע כושר העבודה שלהם, כך שהיו צריכים לפרוש והם פרשו, אז היו להם זכויות מיוחדות שנקבעו בחוק דאז, ולא נעמד על אלה.

המשטרה, כמו לאורך כל הזמן, מאז 1965 עמדה על השוואה עם הזכויות של אנשי צבא הקבע. מתברר שעל-ידי השוואת הזכויות לאנשי צבא הקבע, בשללה מהם האפשרות שניתנת לעובד מדינה רגיל. היינו, לבחור באותה קצבה שדרגת גבות קובעת את שיעורה. גביח שהוא מגיע ל-40% במקום 29%, - הדבר הזה מתברר לאחר-מכן. בשנת 1973, או עוד בשנת 1967 בתקבל תיקון האומר, שלכל הדעות בגלל זה שאותם אנשים בחרו לפני 65 באפשרות זו. לא ירד שיעור הקצבה הממשי בגלל זה בלבד.

מ. גלט:

כמובן, זה בינוניים בהפך לתיאורטי לגמרי, מפני ששיעור הקצבה היה בשיעור כזה, שזה לא קורה. מה שמוצע כעת הוא, להחזיר לאותם אנשים את היתרון של החישוב השלישי הזה גם לגבי הזמן שלאחר 1965. ז"א, לא זו בלבד שהקצבה לא תרד בגלל שהאפשרות הזאת בוטלה, אלא שהחישוב יימשך גם להבא ויעלה אתה. זוהי ההצעה.

עכשיו זה ברור.

א. אליאסוף:

מ. גלט:
אבי שמח מאד, כי אבי יודע שהדברים האלה מאד מסובכים. כאן המשטרה בהנית משגי העולמות. גם מהיתרונות של צבא הקבע וגם מאלה של עובדי המדינה. זאת בקיצור ההצעה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
פעם אחת אמרנו שאם אתם רוצים להשוות את התנאים לאלה של אנשי צבא קבע, זה ביתן, אבל בכל. אבל לא תמיד אפשר לומר, שאם בחרת בצבא קבע, נכה אותך בצד שבי. תמיד צריך לעשות מה שבהתאם לתיאומים המחוייבים. לפעמים צריך לתת יותר לאנשי משטרה מאשר לאנשי צבא קבע, כי התפקיד מחייב, או העבודה מחייבת. כאן אבחנו אומרים: בחרתם להשוות את התנאים לאלה של אנשי צבא הקבע, לכן תקבלו את הטוב ואת הרע. אבי שמחה שגם בנקודה זו אין גורעים מחלקו של השוטר, וגם ממה שחוק שירות המדינה נותן לעובדי מדינה אחרים.

אבל לא יתווספו לאלה עוד.

מ. גלט:

א. רוט:
התיקון הזה והתיקון בענין שארים היה ביוזמת הממשלה ולא ביוזמת המשטרה, כי המשטרה דואגת רק לאנשים שפורשים. יש כאן תיקונים בקשר לעוד שני סוגי אנשים: א) אנשים שהיו נכים בשנת 1965; ב) אלמנה של שוטר בפנסיה. את התיקונים האלה הציע האוצר, ללא התערבות המשטרה. בשנת 1965 הושוו תנאיהם של שוטרים-נכים לאלה שבצבא הקבע, אבל לפני התיקון הזה קבלו השוטרים אחוזי פנסיה יותר גבוהים לפי ההוראות שהיו קיימות קודם לכן. מר גלט כבר הסביר, שבאנו לתקן, שאלה שקבלו את התשלומים הגבוהים, ימשיכו לקבלם. מדובר על שוטרים שקודם קבלו יותר, אבל כל מי שפרש אחרי שנת 1965, יקבל בדיוק כמו צבא קבע.

ל. דיציאן:
אבי מעוניין לשמוע את דעתם של נציגי המשטרה, לפני שאביע דעה בענין.

מ. גלט:
האם יש ארגון מיוחד של פנסיה של המשטרה?

ל. דיציאן:
יש.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אם כך, אולי בזמין אותם. בינתיים אבחנו מבררים את הענין לעצמנו.
זאת אומרת, שאחרי שנת 1965 זה לא חל.

א. רוט:
שוטרים שפרשו למעלה מ-10 שנים, זה כבר לא חל עליהם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
יש הוראות מעבר לענין זה?

א. רוט:
לא.
הסעיף שבא לאחר-מכן, גם הוא לטובה.

מ. גלס:

סעיף 20(2), (1)(2)(3). גלך לפי
הסעיפים הקטנים האלה אחד-אחד. הרישא
מדבר בצפטר שזכאי לקצבה לפי סעיף קטן (ב). זה שוטר, או סוהר, שפרש
מהשירות מחמת זכות שנגרמה לו בשירות. זאת אומרת, שוב אותו מקרה
שדברנו עליו גם בסעיף הקודם, "ושאירי זכאים מחמת פטירתו לתגמולים
לפי חוק משפחות החיילים ובחרו בתגמולים כאמור, יחולו הוראות אלה:"
פירוש הדבר שסיבת המוות של השוטר היתה אותה זכות, כי אחרת הם לא
יכלו להיות זכאים לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים. כשיש מצב כזה,
כבר דברנו על הסעיף 34 במישור אחר בפעם הקודמת, הכלל הוא שאין
צוברים את שתי ההטבות. זאת אומרת, להבדיל מן המקרה שאדם יהיה זכאי
לגמלה לפי חוק שירות המדינה (גמלאות), ויכול להיות גם כן זכאי לגמלה
לפי דיני השיקום, ובלבד שהעילה היא שונה. זה מה שבאמר בסעיף 34.

מה מוצע עכשיו? כאן יש סטייה מהכלל
הזה, וגם הטבה לגבי המצב של יתר עובדי המדינה. אם המשפחה בחרה
בתגמולים לפי חוק משפחות חיילים, היא בכל-זאת תהיה זכאית לחלק מן
הקצבה לפי חוק שירות המדינה (גמלאות). שיעור החלק הוא מחצית, אם
בחר הצפטר בזכויות לפי סעיף קטן ב(2). בדברי ההסבר תמצאו שזו
הקצבה הרגילה ו-25% של התגמולים לפי חוק הבכאים. זאת אומרת, גם
השוטר, או הסוהר בהיותו בחיים, אחרי הפגיעה הזאת, יש לו ברירות
מסוימות בענין ההתחשבות עם הגורמים: משרד האוצר מהד, ואגף השיקום
של משרד הבטחון מאידך. אם הוא בחר במלוא הקצבה של משרד האוצר,
המשפחה לאחר-מכן זכאית למחצית הקצבה, פלוס התגמולים לפי חוק משפחות
חיילים; ואם הוא בחר בזכויות לפי סעיף קטן ב(1), היינו 25% מהמשכורת
הקובעת ומלוא התגמולים לפי חוק הבכאים, - במקרה כזה הוא יקבל רק רבע
מן הקצבה הרגילה. הוא הדין לגבי אדם שחל עליו אותו סעיף שעליו דנו
עכשיו, היינו אדם שיש לו עוד זכויות מלפני 1965. זו ההוראה הראשונה.

ל. דיציאן:

מדוע לא לכתוב, שאם אנוחנו מתקבים
לטובת העובד, או בני משפחתו אם הוא
צפטר, שיהיה ברור, לא לתפוס אותו במה שהוא בחר, אלא שהוא בעצמו, או
משפחתו, יוכלו לבחור את אותם התבאים שיראו אותם לטובתם. מה הסיבה
לכך שאי-אפשר לשנות?

מ. גלס:

לא מדובר כאן בגרירה של המשפחה, אלא
בגרירה של הזכיה, מה הוא עשה בימי חייו.

ל. דיציאן:

ואם הוא בחר בגרירה לרעתו?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליגן:

אין מתקבים את זה.

ת. אשכנזי:

למעשה תמיד בנותבים לעובד מה שלטונות,
ומשתמשים בחוק שנותן את האפשרות הזאת,
לתת לו מה שלטונות.

ה. זיידל:

אדם בחר לפי דרך מסוימת של הקצבה,
ולאחר שצפטר מתברר שהשאיירים מקבלים
פחות לפי הקצבה שבחר. במקרה כזה יש לאפשר לשאיירים לבחור באיזה
קצבה הם רוצים. כל זמן שהוא חי, הוא בחר בקצבה. אבל התברר שבחוק
השאיירים הקצבה היא פחותה אם ילכו לפי מה שהוא בחר. לכן ההגיון
מחייב לתת לשאיירים לבחור באיזה קצבה הם רוצים, שתהיה הגבוהה ביותר.

א. רוט:

יש בחוק שתי הוראות לגבי שאירים. או
שהם יקבלו חצי, או רבע מסכום מסויים.
אם אומרים שזה היה לרעה, אין בכלל ברירה, כי מדובר בחצי או ברבע
ממשהו מסויים. כאשר היה מצב כזה שבכלל לא שולמה פנסיה, הלכנו ישר
כפי שנהוג לגבי צבא הקבע. בסעיף 34 לחוק הגמלאות באמר דבר אחד,
שאם זו אותה עילה, אתה יכול לבחור רק פנסיה אחת. אין כאן ברירה בכלל.

ה. זיידל:

אנחנו מציעים ברירה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: האם החצי תמיד יותר גבוה?

א. רוט:

כן. אנחנו כאן היטבנו את המצב, כי לפי המצב הקודם, אלמנה לא היתה זכאית כלל לקצבה. הדבר תוקן בשנת 1965, או 1973. בשעתו נעשה משגה. קבעו עניינם של נכים, של שאירים, של שוטר שמת בתפקיד, ושכחו להורות בענין פנסיה לאלמנתו של שוטר. אבי מציע לא לחרוג מעבר ל-90%.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: האם זה קיים גם היום?

א. רוט:

יש מחשבה להעלות את זה ל-100%. בחוק צבא הקבע מופיעות קצבאות עד 90%. היום זו הטבה משמעותית. למעשה מיום תיקון חוק זה אנחנו משלמים פנסיה לאלמנות, והיום לפי החוק הקיים הן אינן מקבלות דבר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן:

אבי מבקשת שלישיבה הבאה תדגים לנו בדוגמאות בכתב, עם מספרים וכמה קבלו, אבי עדיין מתקשה להבין את משמעות התיקונים, ומה התיקון הזה בא לתת. על-פי הביטוח שלפנינו.

מ. גלט:

סעיף 21. זו תוצאה של התיקון שאנו מציעים להכניס בסעיף 11 של החוק הזה. הסעיף 78 מדבר על 2/3 של המשטרה, שהם זכאים. מכיוון שהסעיף 78 קובע תוספת לסעיף 35 ואנחנו מציעים כעת לסייג את הסעיף 35 על-ידי התרת קבלת קצבה גם למי שפרש מהשירות ונכנס לעבוד באוצר, או בקופה ציבורית, לכן המספרים ישתנו. זה קשור עם התיקון בסעיף 11. אנחנו מזיזים את הפסקאות של המשטרה, שהן ככלות הכל פסקאות מיוחדות ואינן נוגעות לכלל עובדי המדינה. זה ענין טכני גרידא.

סעיף 22, גם כאן אותו דבר.

סעיף 23. אבי מציע שבקרא את דברי

ההסבר לסעיף זה. אם בקרא כעת את הסעיף 94 (א) כפי שהוא חל על שוטרים, אז הטיפה לא בכללה. זה על-כל-פנים בא להיטיב, מכיוון שזו היתה השמטה בשנת 1973, ולכן מוצע לתת לדבר הזה תוקף מיום תחילתו של החוק בשנת 1973. סעיף 94 בקרא אחרת לגבי שוטר. הסעיף ייקרא כאילו באמר בו, במקום הטיפה שלאחר המלים "על אף המותגה" - "אם הגיע לגיל 55 אחרי עשר שנות שירות". אם כן, הייתי צריך לקרוא את זה כך: "וכן יחול חוק זה על שאירים, על אף המותגה, אם הגיע לגיל 55 אחרי 10 שנות שירות". במקום זה אנו מציעים "אם הגיע לגיל 55 אחרי 10 שנות שירות, וכן יחול חוק זה על שאירים, על אף המותגה...". ואנחנו רוצים להכניס אותם.

ה. זיידל:

עד כה לגבי שאירים חל חוק זה, למרות ההגבלה, אם הוא עבד מינימום 10 שנים. לגבי עובד מדינה רגיל זה 5 שנים.

מ. גלט:

לגבי שאירים ההגבלה נופלת. השוטרים היו מופלים בהיסח הדעת, עקב התיקון משנת 1973, בזה שנשכח לתקן את הסעיף 80א.

ה. זיידל:

מה הדין לגבי מורים, האם החוק תוקן או לא?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: פעם נתנו להם אפשרות לפרוש אחרי 20 שנות שירות. היום התיקון הזה יחול גם עליהם.

ל. דיציאן:

לאחר שהשתתפתי בדיונים אלה, אני חייב להודות שהרגה מאד דברים אינם ברורים לי. כדי שאוכל לראות את הדברים בצורה ברורה לפני, אני מציע שיתנו לבו את אותם סעיפים שמתקנים, בצורה ויזואלית. מצד אחד החוק כפי שהוא היום, וליד זה החוק כפי שמציעים אותו, ואז נוכל לראות ולנסות להבין את זה בצורה הרבה יותר הגיונית.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

פרט לסעיפים שבהם דנו היום, את יתר הסעיפים הננו והצענו הצעות לתיקונים. לגבי היום, בקשתי להמחיש לבו מה שאתה מציע - הסעיף המוצע, ומה הוועדה מציעה, כאשר הדברים היו מסובכים. לגבי הסעיפים הקודמים בקבל את הנוסח החדש, מה היה הנוסח שהוצע ומה היה הנוסח שהוצע על-ידי הוועדה. אם כך, סיימנו היום את הדיון בהצעה הכחולה, וליום ב' הבא אני מבקשת שתכינו לבו נוסח מה הוועדה הציעה; ולגבי הסעיפים האלה, להדגים לבו מה המצב היום ומה אתם מציעים, כדי שהוועדה תוכל להתייחס ולהעיר את הערותיה.

באשר להערות שקבלנו מהסתדרות עובדי המדינה, אבקש את מר אליאסוף לקרוא את מכתבה מיום 27.12.1976.

א. אליאסוף:

לגבי הצעה א', בשבוע שעבר הציעה הוועדה להגדיל את התקרה מ-70% ל-90%, עד לגג

של חצי הקצבה שלו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אמרנו שבאפשר לו מקסימום 90%. הוועדה החליטה עקרונית, ומר רוט אמר שהוא עוז

יחשוב על כך.

א. אליאסוף:

הצעה ב' אינה ברורה.

ס. גלס:

זה ברור מאד, כי מי שמקבל היום פנסיה, אינו מקבל פיצויים.

א. אליאסוף:

"2. הצעה ב' נוספת: תיקון סעיף מס' 22 לחוק הגמלאות המתייחס למענק בנזוף

לקצבת פרישה"...

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בתיקון לגבי השוטרים הרענו את מצבו של עובד המדינה, ואם נתנו משהו לשוטר, אין זאת אומרת שצריך להחיל את זה על עובד המדינה. אין לזה כל קשר. אינני רוצה שנתחיל בענק זה.

ה. זיידל:

היו לבו דיונים רבים על השוטרים והחלטנו לראות את השוטר כמקרה מיוחד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אי-אפשר להשוות את השוטר עם עובד המדינה.

א. רוט:

אי-אפשר גם להשוות את עבודתו של השוטר עם עבודתה של האחות בבית-חולים, שעובדת

קשה מאד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם מר רוט יסכים, חברי הוועדה ואני לא נתנגד שהאוצר יתן להם.

א. רוט:

אין מה לחשוב על זה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם בכל-זאת תחשבו על זה, הוועדה לא

א. אליאסוף:

תיקון סעיף 17א לחוק הגמלאות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבן: אנחנו התייחסנו לסעיף זה והצענו הצעות. היתה הצעה של חבר הכנסת דיציאן, ואמרנו שלגבי גיל 65 לא צריך להחיל את הצינון של השנה.

מ. גלס: זה לא ענין של הצינון, אלא של ההקפאה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבן: אבל אנחנו קשרנו את שני הדברים. זה מתייחס גם לסעיף 46ג. אמרנו אז עד גיל 60 - שלישי, עם שבתיים צינון; אחרי גיל 60, אמרנו שבה צינון.

מ. גלס: כאן מדובר על פרישה מהעבודה בדרך-כלל ולא על כניסה לעבודה אחרת. אמרנו שאם הוא פורש מאקטיביות כלשהי בגיל 60 - 65, הוא יהיה זכאי גם כן לקבל.

א. אליאסוף: דובר על שלוש בקורות, שמר רוט חייב תשובה עליהן: בין אם הוא עצמאי או שכיר, בגיל 60; אם הוא מקבל קצבת נכות ואם הוא שכיר - לפני גיל 60. ענין הבדיקות הרפואיות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבן: לסעיף 4 ו-15 התייחסנו ביחד והצענו הצעות.

א. רוט: אני מוכן להשיב עכשיו על כך.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבן: בסעיף 17א מבקשת המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה בישראל "לזרז הכרה בזכויותיו של אלמן עובד מדינה". את ענין האלמן העליתי כאשר התקיים דיון בקריאה הראשונה של הצעת החוק. בקשתי לא לראות בזה נושא חדש, ואני מציעה לכלול את הסעיף הזה. על-ידי זה אנחנו מאפשרים את הזכות, כפי שעשינו לגבי חברי כנסת, שופטים, דיינים וכו', וכפי שאנו עומדים לעשות בענין חוק משפחות חיילים שבטפו במערכה - הצעה שאני מקווה שתובח השבוע על שולחן הכנסת. אני מקווה שהחרי הוועדה תומכים בזה.

ה. זיידל: חברי הוועדה תומכים בהצעתה של היושבת-ראש. זו הצעה צודקת, שבאה להשוות את זכויותיהם של אלמן ואלמנה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליבן: אני מודה על התמיכה הנבלתי-מסוייגת של חברי הוועדה.

א. רוט: אני רוצה להעיר בענין האלמן. אמנם אנחנו צריכים לדאוג לכך שבם האלמן יקבל משהו, אבל עלינו להתייחס למצב עובדתי שקיים במדינה. איננו יכולים לקחת את הדוגמה של חבר כנסת, שמקבל 4%, או שופט שמקבל 7% פנסיה. איננו יכולים להעתיק הוראה שבחוק רשויות השלטון, ושם יש פנסיות אחרות לגמרי מאשר לעובדי מדינה, ולהוציא משם רק את האלמן. בנושא זה התקיים באוצר דיון והיתה גם התכתבות.

בקרבות פנסיה הסתדרותיות, שם האשה משלמת ממיטב כספה 100 ל"י לחודש, בקבע שאלמן מקבל 50% ממה שאלמנה מקבלת. זו שיטה אחת שנהוגה לגבי קרבות פנסיה, שבהן מבוטחים למעלה מ-600,000 מבוטחים. שם בקבע שאם האשה נפטרת, האלמן מקבל חצי. אנחנו לא יכולים ללכת מעבר לקרבות. יש שיטה שניה שנהוגה במוסד לביטוח לאומי, וגם שם נעשה תיקון, יותר הגיוני. אם יש עם האלמן ילדים עד גיל 21, הוא מקבל עבורם כל זמן שהם אתו, אם הוא אינו מסוגל לפרנס אותם. במקרה שלישי, כשהוא בגיל 50, החישוב נעשה לפי הכנסה מסויימת - 1,200 ל"י -

א. רוט:

לביטוח לאומי. לאמור, אלמן יקבל מלוא פנסיה כמו אלמנה, עד שהיתומים יגיעו לגיל 21; או מגיל 50, ואפילו אם הוא בריא לא אומרים לו לפנות ללשכת העבודה. בגיל 50 ואילך אנחנו מסכימים.

ה. זיידל: מה אתם בותנים היום לאלמן?

א. רוט:

יש שתי אפשרויות. במקרה של אלמן ויתומים קטנים, אנחנו בותנים ליתומים את מלוא הפנסיה. כאשר האלמן לבד, אין הוראה האומרת שהוא זכאי לקצונו. הוא זכאי למענק. היום המענק הוא בסכום של 10,000 ל"י, ונוסף לזה עוד פיצויים - חודש אחד פיצויים בעד כל שנה, עד חמישה חודשי משכורת. אפשרות שניה היא, שאנו בותנים פיצויים מלאים, ועל כך יש הסכם בין נציבות שירות המדינה ובין הסתדרות עובדי המדינה. אנחנו ביררנו את הדבר מבחינה משפטית. היה משפט, שאלמן יכול לקבל את מלוא הפיצויים. למעשה הוא יכול לבחור. אם השירות של אשתו היה קצר, עדיף שהוא יקבל עד חמישה חודשי פיצויים. הברירה השניה היא לקבל את מלוא הפיצויים. אם האשה עבדה 25 שנה, ואלמן ילדים גדולים, והמשכורת שלה היתה 4,000 ל"י, האלמן מקבל פיצויים מלאים 100,000 ל"י.

מ. גלס:

אין הרבה אלמנים. הם גם נישאים לאחר שהם מתאלמנים, כך שהמעסה על המדינה

אינה גדולה.

ל. דיציאן:

אני שולל שלילה מוחלטת את דברי מר רוט על כך שהאשה שילמה 100 ל"י בקרבות הפנסיה. לא משנה לי אם היא משלמת או שהאוצר משלם. מה זאת בעצם פנסיה תקציבית? זה ביטוח פנימי.

איבני רואה כל סיבה לכך שתהיה אפלייה מינימלית בין עובדת ועובד. מה ההגיון בזה? אם לדאנונו, היום רוב עובדי ההוראה הן נשים, הסיבה לכך היא המשכורת הנמוכה שמקבל המורה בבית-הספר היטודי. כי אי-אפשר לפרנס משפחה ממשכורתו של מורה בבית-הספר היטודי. לכן, הטיעון הזה לא מתקבל, ואת האבומליה הזאת צריך למחוק.

א. רוט:

האבומליה הזאת קיימת גם בביטוח לאומי.

ה. זיידל:

אפשר לבחור הכל לפי קרנות הפנסיה. אפשר לומר אחרי 10 שנים 40% גיל פרישה לנשים 60 ולגבר 65. מאחר שלתמתי כל הזמן שיתנו לאלמן מה שיגיע לאלמנה, היתה פשרה של 65%. אבל אמרו שאשה פורשת קודם. אבל ברגע שיהיה חוק ויהיה שוויון בפרישה, הם מסכימים גם לשוויון בגמלה. זאת טענה צודקת. בשירות המדינה גיל הפרישה הוא אחיד, ולכן אין להשוות בין הדברים האלה.

אנחנו בצטרך להגיע לשיטה אחידה של חישובים גם בפנסיה חישובית וגם בפנסיה מצטברת. אנחנו חייבים לתקן את המצב שקיים היום לגבי אלמן ואלמנה. כאשר קרנות הפנסיה טרם תיקנו את התקנות, גם אז הגבר קיבל הרבה כסף. הוא לפעמים הוציא את כל הכסף שהצטבר לזכותה - גם של המעביד וגם של העובדת, כי זה היה יותר כדאי מאשר לחכות לפנסיה. לכן, אם היושבת-ראש מציעה לתקן את הדבר בהזדמנות זו, אנחנו חייבים לתמוך בהצעה; ולא רק חייבים לתמוך בהצעה, אלא גם חייבים לשכנע אתכם שזה דבר צודק. בענין זה אני חושב שצריך לבוא גם המזכ"ל, ואפילו השר, כדי לשכנע אותו, כי הענין איבנו רק בתחום פיסקלי טכני. הציבור איבנו מבין מדוע עד כה זה לא תוקן, ואני חושב שאתם צריכים לתת יד לזה.

א. רוט:

בקשר לזה ברצוני להתייחס לענין תאונת עבודה של הנכה ולענין המשכורת הקובעת, וזה קשור אחד בשני. האוצר ביקש לעכב את שני הדברים האלה כדי שנקיים התייעצויות עם ההסתדרות. בענין האלמן איננו יכולים ללכת מעבר לזה. וללחוץ בשם מבכ"ל האוצר שיש תיקונים וכו', ושאלם זה לא יהיה, שר האוצר יצטרך לקחת חזרה את החוק.

ח. אשכנזי:

זה לא רק הענין הפיסקלי. אנחנו מקיימים עכשיו דיונים עם המרכז לבטחון סוציאלי, ומבקשים להמתין ולא לפסוק דברים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

עוד לא התחלנו לדון בנושא. לחברי הוועדה יש דעות בענין זה. בינתיים אנחנו דנים בנושא שאיננו חדש, וחזקה על האוצר במשך כל השנים, ובאופן מיוחד לגבי השנה האחרונה, שידע על מה מדברים. במה יש להתייעץ עם המרכז לבטחון סוציאלי? אנחנו מדברים על חוק שירות המדינה ולא על קרנות הפנסיה. הגיע הזמן לתקן את העוול הזה, שאין לו כל הצדקה, לא חברתית, לא עקרונית, ולא מהותית.

ל. דיציאן:

אם אני יוצא מהנחה שזכויות פנסיה הן חלק משכר, ומר רוט אומר שלא למן מגיע, הרי שזה למעשה הרעת תנאי העבודה של העובדת.

מ. גלס:

אם אתה עומד על כך שזה חלק מהשכר, היו צריכים לשלם על זה מס הכנסה.

ל. דיציאן:

אני מוכן לבוא אתך לידי הסכם, שכל התנאים הסוציאליים יוכנסו לפנסיה, ואז אהיה מוכן להאמין שזה יהיה חייב במס הכנסה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני חושבת שאין להאריך בוויכוח בנושא זה. הוועדה מקבלת החלטה פה אחד, שיש לתקן עכשיו את העוול בחוק זה. אם האוצר ירצה לקחת את החוק חזרה, זו זכותו; אבל כל עוד הצעת החוק בטיפולנו, אנחנו זכאים ורשאים להציע את התיקון שאנו מוצאים לבכר. אם האוצר ירצה להסתייג, הוא יוכל לעשות זאת, וכבר היו דברים מעולם. הוועדה תרשום הסתייגות של שר האוצר.

מ. שקד:

אני מבינה שהנושא הזה עולה במסגרת הדיון בוועדה בפעם הראשונה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

זו לא הפעם הראשונה. את מכתבו של ע. אורי מיום 27.12.76 מגיע אלי אתמול, הייתי מספיקה לדבר קבלתי היום. אילו המכתב היה עם נציב שירות המדינה.

מ. שקד:

אני מבקשת ומציעה לדחות את הדיון בחוק לישיבה הבאה, כדי שאוכל להביא את עמדת נציב השירות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

החלטת הוועדה בעינה עומדת. אני מבקשת שתביאי לפני נציב שירות המדינה את ההחלטה שנתקבלה פה אחד.

מ. שקד:

יחד עם זאת, נראה לי שכדאי להחליט על דבר כזה לאחר שהענין יובא לידיעתו של נציב שירות המדינה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הוועדה החליטה פה אחד, ונרשמה זכות הטתיגות לשר האוצר. אני אציע לו לא להסתייג, אבל אם הוא ירצה להסתייג, הזכות שמורה לו.

א. רוט: במקום החלטה, אני מבקש להשאיר את הענין לדיון בוסף.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בעבור לקטע האחרון במכתבו של ע. אורי, האומר: "דורשים הפרדה בין הזכות לקצבאות נכות לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) ובין קצבת נכות כללית של הניטוח הלאומי, כפי שקיימת הפרדה מוחלטת לענין קצבת זקנה ושאימים מהמוטד לניטוח לאומי".

מ. גלס: יש כאן בעייה מסויימת, שהתעוררה עקב התיקון של חוק הניטוח הלאומי, שהנהיג את ביטוח הנכות הכללית. נכון שאי-אפשר להקטין את הדבר הזה פעמיים. אם מצד אחד מביאים בחשבון שאדם מקבל קצבה משירות המדינה, וזה מקטין את הקצבה של הניטוח הלאומי, ומצד שני אומרים שהנכות שבשילה הוא מקבל איזה שהוא פיצוי מהמוטד לניטוח לאומי לא תובא בחשבון לענין הגמלה, צריך למצוא כאן איזון כלשהו. אני מודה שאינני יודע באיזה דרך, אבל האמת היא, שכאשר הסעיף 21(3) נתקבל - וזה היה ברפורמה מ-1967 - לבגד עיני המחוקק דאז עמד ענין ביטוח בפגעי עבודה. הרעיון היה כזה: אם אתה מקבל בעז הנכות איזה שהוא פיצוי ריאלי כמו בניטוח בפגעי עבודה, אינך יכול לאחוז את החבל בשני צדיו. היינו, לבקש חישוב של הפנסיה בשים לב לאותם 3 פרומיל שעליהם דברתי לפני-כן, וגם לקבל על הדבר הזה את הפיצוי המלא לפי חוק ביטוח לאומי, היינו - ביטוח בפגעי עבודה. נכון הדבר שהפיצוי שנתקבל לפי ביטוח נכות כללי אינו אותו פיצוי ריאלי שהיה לבגד עיניו של המחוקק בשנת 1967; אבל אם אפשר למצוא את הפתרון על-ידי קביעה שתהיה הפרדה גמורה - בזה אני קצת מטיל ספק. במידה שמדובר בביטוח בפגעי עבודה, הסעיף 21(2)(ג) עדיין סביר וצריך לעמוד בתוקפו.

א. אליאסוף: כאן לא מציעים לשנות את זה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מבקשת לדון בזה כאשר תהיה הצעת החוק הפרטית שהגשתי, בשבוע הבא.

מ. גלס: אני חולק על כך שיש לדבר הזה פתרון פשוט. זה מחייב מחשבה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בענין המשכורת הקובעת, החלטנו שנחליף דברים. היום המשכורת הקובעת, על-פי ההגדרה שלה, אינה יכולה להשאר כפי שהיתה בעבר. יש פסקי-דין של בתי-הדין, ואנו חייבים לקחת אותם בחשבון. עד עכשיו, גם המחוקק לא לקח את זה בחשבון, וגם הממשלה.

ח. אשכנזי: הממשלה כן לקחה את זה בחשבון ופועלת לפי זה.

ה. זיידל: היתה פסיקה דווקא לגבי קרן גמלאות, והשופט קבע בענין זה.

מ. שקד: לא לגבינו. יש פסיקה לגבי עובד שעלה בדרגה.

ה. זיידל: אני מציע שבענין המשכורת הקובעת בזמין לישיבה את נציגי המרכז לבטחון סוציאלי

.14.

אני מוכנה ברצון, ונזמין אותם ליום
שני בשבוע הבא. נבקש שיביאו אתם את

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

ההחלטות שקבלו.

ל. דיציאן:

אני מבקש שהאוצר יתייחס ויביע דעתו
בעניין הבא. בשנה האחרונה לפחות אנו
עדים לכך שכל בעיית הדרגה מתערערת. יש על זה פסק-דין, לגבי פנסיונרים
מתקופת המגדט אמרו לגבי שלא-בוגעים בזה, והיום זו בעייה מאד רצינית.
אם מישהו היה פעם קצין בדרגה הנמוכה ביותר, הוא מקבל היום בהתאם,
והדבר הזה צריך לבוא פעם אחת לידי פתרון. אם מישהו נמצא 5 או 10 שנים
בפנסיה, כל מה שהיה לו למעשה אינו מתאים למציאות. אדם בדרגתו שיצא
לפנסיה בגיל 65, או אפילו לפני-כן, עובדים שהיו אתו באותה דרגה
נמצאים היום ב-2 - 4 דרגות יותר גבוהה.

בכון. אני מבקשת ממר אליאסוף לרכז
את פסקי-הדין. נבקש את החומר גם

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מהוועדה המרכזת, ונזמין אתכם לישיבה הבאה.

אני מודה לכם. הישיבה בעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.00